

no vīna gara attīstības. Pehdejo noteiz vīna wispahreja iglihtiba, tehnistā pagatavoshanās uf darbu, pa dafai ari rofu ismaniba un peerashana pee sinama darba. Tā tad swarigalā leeta pee eewehrojama darba intensiwitates jau-tajuma isshchirshanas, no kura (darba) pareizas gaitas eewehrojama mehra sawukahrt atkarajas wisas ruhpnee-zibas „buht waj nebuht“, ir tautas iglihtiba wisos winas weidās weenadā mehra, tā winas wispahrigas ga-rigas attīstības un winas tehnistas waj ruhpneeziflas mahjibas mehrs. Katris meefas darbs, kaut ari wis-weenlahrschakais, prafa latrā sinā wairaf waj masaf garigas darbības, apdomashanās. Pat mallas zirshana un sah-geschana, ja winas grib isdarit ar weifini, prafa sawu datu garigu puhlinu. Neapdomigs strahdneeks waj nu usliks mallas gabalu kaut tā, tā la buhs gruhti sahget, waj ari pahrlausis drihs sahgi, waj, beidsot, zehrtot jirtis bes apdomas, nenowehrodams schim noluhlam noteiktu weetu. Tadeht ari pee weenlahrscha darba la b a k e e strahdneeki naw nebuht arween weenlahrschi stipree. Wis-pahrigi labam strahdneekam wajaga prast domat, buht sa-prahrigam un wisch eenems plashā darba lautā titai to weetu, kura winam buhs pee-ejama, raugotees uf wina wispahrejo apdomibu, apkehribu, ne-eewehrojot wina tek-nistā un spejialo iglihtibu, kura ari faws swars. Pro-tams, garigi attīstīs strahdneeks pirmlahrt ismahjisees dauds ahtrakti latru darbu, otrlahrt prafa masaf materiala, wisa wina darbiba noteel leelakā mehra pehz eepreefch no-domata plana, tadeht winam nekas daudj aij neumanības ne-eeet pasushanā, un beidsot zeturtlahrt iglihtotam strahd-neekam bojajas masafā mehra mashinas un darba rihti nekā neiglihtotam, kura daudjus, smalko kus darba rihtu nemaj newar rotās dot, waj ari tee p ischi japahriweido par saudejumu darba interesem. Tā Seemel-Amerikas Saweenoto Walsstis deenwidās wehrgu laifās bija japa-gatawo sewischas ihfakas un resnatas islaptis, tadeht la neattīstiteem Negereem labakas un plahnakas islaptis, ar kura strahdaja seemeku attīstītaee strahdneeki, aij ne-weiflības un nolaidības ahtri luhfa.

Slawenais Anglu inscheneers Modstli atbildeja uf jautajumu, ko wisch saprot sem nosaukuma „labs strahd-neeku“: „Es fawu par labu strahdneeku tahdu, peem. gald-neeku, kurech dehli pahrsahgēs ar swahrsstu un zaurumu isjurs ar sahgi!“ Tē, protams, zeenijamais sinatru wihrs gribeja teikt, la strahdneeka apkehriba, saprahriba, attīstīta un usfureta no wina iglihtības, dauds pahrala un swari-gala, nekā weenlahrscha rofu isweijiba, un tā tad darba schischgums atal wiswairaf atkarajas no teetas igliht-ības stahwokka. Jo augstaks schis stahwoklis, jo augstaka ari, mums jahsehds, ir darba intensiwitate un zaur wina janoteel ahtrakti ruhpneezības attīstībai.

Bei te naw ja-aismirst, la mehš dshwojam mashinu un leelistu tehnistu pahrelabojumu un isgudrojumu laimeta. Neis zilweks padarija latru darbu weenigi ar sawam rotam un wisweenlahrschakeem darba rihteem, puhledamees pehz eespehjas latru nepatīstamu darbu uswelt wehrgam, see-weetei, latram atkarigam zilwekam. Kā tagad peem. latrā lautu mahjā maifi zept peenahkas seeweetei, tā senā Greekijā winam peenahkas pagatawot ari schim noluhlam wajadfigos miltus. Bija laiki, kad Greeku dsejneeks Anatreons stanoschās dseefmās apdseedaja uhdens dšrnawu isgudroschānu, tā leetu seeweetes atshwabinaschanas darbu

no gruhta, gandrihs iddeenishka darba — rotas dšrnawu greeschanas. Uhdens spehku isleetoschānai widus laifās setoja wehja dšrnawu isgudroschana, pagahjuschā gabu fūnteni twaiks stahjās zilweka talpibā un beidsot, muhsu deenās, notikust leela, wehl maj ispehtita spehka — elektri-zitates isleetoschana.

Daschadu, wisadeem mehrtēem noderoschu mashinu isplatischanās pee tam noteel koti ahtri, tadeht ari protams wajadšiba winam peemehrotees wisā pašaulē peememas un wairojas lihdsigi ahtri. Par to war spreest titai pehz dse-namām mashinām ween, jo wisu mashinu daudsumu noteikt naw eespehjam. 1870. gadā wisu futā dšenamo mashinu spehks lihdsinajās 18 miljoneem sirga spehku, un tagad (ihsti 1890. g.) scho spehku rehšina uf 60 milj. sirga spehku (no teem 2/3 Anglijā un Seemel-Amerikas Sawee-notās Walsstis) waj ari, peenemot weenu sirga spehku lihdsigi 4 zilweka spehkeem, dabujam isnahskumu, la taga-dejo zilwezi weenigi futā dšenamās mashinas apghadā it tā ar 250 milj. wehrgu — pašlausigu un lehtu — wisu kauschu wajadšibu un prašjumu apmeerinaschanai.

Bei lai isleetotu tā peenahkas wisus scho tehnistā genija augstus, latrai walsstij, pamudinatai no starptautiskas konturenzes, peenahkas sagatawot ne titai tehnistū, bet ari wisu tautu uf mashinu ruhpneezības jauneem apstahkēem. Katris zilweks, kurech prot nowehrot, war weegli nomanit, pat is sawa pašā mehginajumeem un nostatīschanās mashinu darbā, la darbs pee winām nepeezeeschami prafa lahrtību, noteiktību un apdomību, t. i. tahdas ihpahschības, kuras, protams, sastopamas pee neiglihtota zilweka wisai reti. Turpretim latra pareisi wadita stola attīstīta sawos audseknās usmanību, apdomību un lahrtības eewehroschānu, t. i. taisni tas ihpahschības, kuras pee mashinu darba wajadfigs un peeradina zilweku pee lahrtības un noteikts darbības. „Pat wispahrigas iglihtības eespaids uf ruh-pneezistu rashchigumu — teiz profesors Marschals — ir daudj eewehrojamaš nekā isleetas. Teesa, strahdneeku behrni beeschi atstahj stolu, wina nepabeiguschā, kad ismahjijusches družin laft, rakstīt un rehšinat. Stolā eeguhtās sinascha-nās paščas par sewi naw no tahda swara preefch nah-loscheem panahskumeem un attīstības, tā wina setas, raditas zaur lafshānu un rastīschānu.“

Wisas leezības apshirina weenbalsigi, tā, jo fahesch-gitaks melanisms, jo leelakā mehra wisch prafa attīstītu strahdneeku, kura ir peeteeloschās garigas spehjas un kurech peerabis pee stipras usmanības. „Tagadejeer isgudrojumi melanilas lautā — teiz Marschals — iseet uf to, lai pa-masam baritu strahdneeku. „Wisu sewischānu isweijibu newa-jadfigu un nostahda piemā weeta wina wispahrigu apkehribu un apdomību“. Bei wehl wairaf. Attīstīts strahdneeks rashcho ar to pašā mashinā wairaf rashchojumu, t. i. no-pelna wairaf un tani pat laikā ustures mashinu labakā lahrtībā, tā tad panahskumi ismahs tahdi, la apmeerinas wispahrigas saimneela, strahdneeku un wisas wafstis, kura fabrika atrodas, interesēs. (Turpmat wehl.)

Bads un mehris Indijā.

IV.

Turpinot pahrlatu par to, kas wehl arween usbudina Ciropā kauschu prahtus — par badu un mehrī Indijā — mehš steidsamees islabot drukas kshibas, kuras eeweesuschās

isgahjuschā numura rakstā: 164,000 kwadrat-juhdschu weeta ja-lasa 164,000 kwadrat-filometri (1 kilometrī = 10 werstij) un staitka 21,000 weeta jalasa 1 2 1, 0 0 0 kwadr. kilom. Kas nu atteejas uf scheem staitteem par no bada peemeleto semes gabalu leelumu un to apdshwotaju staitu, tad tee ir daschās laifrakstās daschadi. Tā peemehram „Dūna-Biga“ pašneefs original-sinojumu no Indijas, kura pee-westi schahbi staitki: rudena leetus truhluma deht esot ap-draudeiti ar badu 5000 kwadrat-juhdschu leelās seeme-fawalara provinzes trihs zeturdafas no 47 miljoneem tu-reenes eedshwotaju staita, Pendschabā 2500 kwadrat-juhdses ar 10 miljoneem, Bombejā 2500 ar 9 miljoneem, widus provinžās 3500 ar 9 miljoneem u. t. t. Pa-wisam 1 5, 0 0 0 kwadrat-juhdses ar 8 0 mil-joneem zilweku.

Japeefihmē, la 1877. gadā bads plofjās „tit“ 58 miljonu starpā. Peezi miljoni zilweku mira toreis aij barības truhluma. Zazer gan, la schoreis bada upuru staitis nebuhs til leels, jo Anglu waldbiba sakas strahdajuse un gahdajuse, lai spehku schahda gabijuma postu masinat. Ihdots pilnigs „bada likums“, kura latram eerednim no-teikts shhi jo shhi, la s winam sawā eezirtni jabara, sahbi fokt jasper. Birmo un galwenato palihdsibu sneefs pate waldbiba, gahdadama darbu pee zeeteem, kanakeem, sewischki pee jauneem dšelszekeem. Bei tam teel ari aisdota paga-steem un sabeebrībam nauda preefch afu rakshanas un zitu semes uslaboschanas darbu isdarīschanas. Til slim-neekeem, behrneem un darba nespehjneekeem sneefs palih-dšibu par walti. Schahda palihdsiba nu gan naw leela, waretu teikt pat pawifam knapa, jo zilweks babun nauhd til dauds, zil tai apgabalā malfā 2—3 mahzinas labības. Pee schahdam waldbības buhwem teel schimbrihscham no-darbinati 2 miljoni zilweku. Schis staitis wairofes lihdsi pawasara rashai latru deenu pa tuhstoscheem. Bei lee-lais truhluma zeeteju staitis ir wehl arween atkarigs no priwatas palihdsības. Naw ja-aismirst, la Indusu tshiba wineem usleek tā galwenato peenahskumu, gahdat par sa-weem truhlumā krituschēem brahteem. Tadeht nereti wal-diba pate ddot dascheem weetejeem eezeenteem, godateem eedshwotajeem naudu, lai tee isdala pehz sawas wislabakās pahrliezības teem, kureem waitaf wajadfigs.

Bei ir jau daschās weetas dauds behdigalas leetas. Priwata palihdsiba neaisteel wisur un pee wiseem. Ir tuhstoshi zeematu, kur neweenam pašcham naw ne grafcha ar to waretu ziteem lihdsēt. Sašin, la semneeks Indijā pahrtēel zauru gadu tā sakot „no rotas mūtē“. Tā la bads aishemīs miltigūs semes gabalus, tad waldbiba naw nebuht eespehjam wiseem wajadfigā drihdi pagahdat darbu un labību. Sinams, samehra ar 1877. g. jau nu eet gan weegli, jo pa to laiku nahskuschas laht wairaf dšelszetu linijas. Bei taisni wisruhzigakee zeemati atronas tahdu no dšelszetu stajjam un aishewi turp labību wehroschu kertam pa turenēs breefmigi flitajeem zeeteem, nosaujamš pat par warona darbu. Kas nu noteel ar schahdu weetu bada zeetejeem? Dascheem no teem ir gan wehl til dandi spehka, aishwiltēes lihdsi twalāi palihdsības isdalischanas weetai. Tur nu tee sakimst idhehdjuschī tā gindeni (flelefi). Leetu leelā data ir til nespehzigī, la nespehji wairš barību sagremot un beidsas ar bada tihfu. Bei wisgruhtals liktens ir nabaga behrnineem: tehšs un mahte aiseet kaut tur prom, ehdeenu meklet, behrnini paleel. . . Kas lai par

31 grabi Zelfija, tas ir, tihlihs štūms pazetas pahri par 31 gradu, tad ogku stahbe ne ar kahdeem lihdsēkeem wairš naw sabeesejama. Preefch zītām gahsem kritiskā temperatura ir dauds semata. Ar schi likuma palihdsību bija eespehjamš isleotot wairaf gahses tahdā lahrtībā, la zaur pirimās isgaroschanas aushumu nahloschās štūms tika pašeminats sem kritiskās temperaturās un ta ar peeteeloscha speedeena palihdsību sabeeseta; pehdejai, gahsei peepeschī isplehschotees un isgarojot štūms wehl wairaf teel pašemi-natis un zaur to atkal nahloschā gahse sem sawas kritiskās štūmas atdsefeta un sabeeseta u. t. t. Schini zētā Frantschu pehneekeem Piltē un Rajjetē 1877. gada peh-dejā deenā isdewās sabeeset ari gahsu, kura kritiskā tempe-ratura ir — 140°, tas ir, pee 140 gradeem aushuma. Wehl isgahjuschā gadā Genfas isstahde Piltē bija isstah-dijis uf schi likuma pamatotu aparatu, kura zaur pamaseju wairaf gahsu atdsefeschanu bija eespehjamš safnegt 160 gradu leetu aushumu, kas peeteel, lai waretu gahsu sabeeset par schidrumu.

Profesora Lindes gahsa sabeeseschanas mashina pa-matojas uf ziteem likumeem. Atdsefeschanai tas neleeto zitas gahses, bet to isdara gahs patš. Inemot gahsu tam ir wajadšigi til mehrens spehks sašpeeschanas pumpja dshschā-nai un sinams wairums ausha uhdena. Wina atdsefe-schanas metode pamatojas uf pašstānā likuma, la gahsu sašpeeschot, tas sahlst un isplehschotees atkal atdseest. Bei ja sašpeeschot gahsu atdseest, tad tas isplehschotees top wehfals tā tas bija sahsumā, eepreefch sašpeeschanas. Lindes mashinā gahs teel sašpeeschis lihdsi 175 atmosferam un tad ar ausha uhdena palihdsību atdseests. Ja scho, pirmo reij atdsefeto gahsu, wada zaur sruhwees linijā salozitu garatu wara truhū un tad, wentilu atstahot, tam leel peepeschī isplehschees, tad tas atdseest wehl wairaf. Scho gahsu tagad wada zaur pirmajā wara truhbā atrodoschās otu truhbu

atpakal uf sašpeeschanas mashinu, pee tam tas netihween atdseest wehl neisplehtuschos štūto gahsu pirmajā truhbā, bet ari pilda sašpeeschanas pumpi ar gahsu, kas ir daudj aush-stals par sahsumā eesuhsto ahrejo gahsu. Wairaf reises zaur mashinu gahjis, tas pehz 15—20 minutem atdšis lihdsi 140 gradu aushumam, tas ir lihdsi sawai kritiskai temperaturai. Lai gahsu tagad sabeesetu, wajadfigs masaf-lais 39 atmosferu leels speedeens; pee wehl semakeem aushuma gradeem peeteel masaf speedeens, tā peemeeram pee 191 gradu aushuma jau 1 atmosferā, waj ar ziteem wahrdeem teizot, lihdsi 191 gradeem atdseests gahs sabees-pats no sewis wajejā traukā. Sabeesetais, schidrais gahs teel sakrahšis sewischschās bumbeeta weida glahses traukās ar diw-lahrschām seenam. Lai 191 gradu aushtais gahs til ahtri neisga-rotu, tad gahs is telpas starp abām seenām pilnigi ispumpets un peepildits ar dshwudraba twaikeem, kas zehluschees zaur eeleeta dshwudraba pileena isgaroschānu. Schi trauka atradejs bija Anglu profesors Djuers (Dewar), kas to leetoja schidra stahbekka usglabashānai. Ausham, schi-drajam gahsam traukā eepluhstot, ta eefschējā seena apfarmo ar metalisku dshwudraba lahrtinu, gluschī tāpat tā aushā laikā logu ruhtis ar sabeesejuschēem un safaluscheem uhdens twaikeem. Tuffchā telpa un dshwudrabs attura til leelā meerā ahrejo štūmu, la schidro gahsu eespehjamš schahhdās traukās usglabat wairaf štūdas, pee tam nemas naw wa-jadfigs tos zeechi aistahst; nebuht ari nemas eeteizami traukus ar schahdeem schidrumēem zeechi aishleht, tā ta tee schidrai gahsi isgarojot newaretu isturet leelā speedeena un tistu sadragati.

Buhtu jadomā, la schidrais gahs koti ahtri isgaros, bet par brijnumu nemas naw wajadfigs ar to til wahrigi apeetees. To war minētās wajejās Djuera pudelēs isfuh-tit, pahrpildit masafās traukās un preefchlahjumās klaw-stajeem sneegt aplahrt. Sinams pee tam wajaga buht

ušanigam, jo rofu zeechaki pee 200 grabi aushā schli-druma peedurot zetas nepatīshamas, til lehni dshstoschās wadstis; weegla peedurschanās nelo nekaisch un pileenu schidra gahsa uf rotas upilinajot eewehrojām pašstāmo „Leiden-frosta“ parahdibu: pileens ahtri isgarodams isgruhsch gahsa twaikus, kas tam nekauj zeechaki peedurtees pee ahdas. Weenlahrschā, wajejā glahstē sinams schidrais gahs ahtri isgaro isgruhschams garainus; tomehr paet labs brijbis, tā la wairaf personas war glahsti ishu laitu rokā turet un apluhkot ta satura. Berlines populari sinatnistajā sabee-dribā „Uranijā“ pehz preefchlahjumā beigam pahri pa-likuschō schidra gahsa atlikumu islehta lehšena traukā, kur tas til pehz daschām minutem pilnigi isgaroja. Ji trauka pa-zetas garainu mutufi, it tā tani atraštos stipri wahrijoschš uhdens.

Schidrais gahs sahsumā lihdsinajās nesstaidram, bal-ganam schidrumam. Bei nestaidrams zetas zaur eeflehtgo zeeto ogku stahbi, kas pee 191 grada aushuma newar buht schidra. Dgtu stahbi weegli eespehjamš notahst un schi-drais gahs tad lihdsinajās pilnigi staidram, gahschī silam schidrumam. Kadeht schidrais gahs isgaro til lehnam, lai gan ahrejis gahs ir wairaf tā 200 gradus štūts par to, isstaidrojas zaur to, la wirsejā schidruma lahrtā igga-rodama atnem sematām lahrtām daudj štūma, zaur to isgaroschāna pailosinajās.

Koti pahrtēidšoschš un neparedšams atradums bija tas, la schidra gahsa kimsstais fastahws israhbijās sawads la gahsējādā, to ari atradejs patš nebija parehschis. Atmosferaš gahs schidrais ir pahrswardā un til uf ischetrām datam schidra nahf weena data stahbekka, schidrajā gahs tur-preti uf weenas datas stahbekka nahf diwās datas stahbekka. Schis parahdības eemešis ir pa datai tas, la schidrais grubtali sabeesejams nekā schidrais, pa datai ari schidra 10 gradu sematāis wahrijoschās štūms, zaur to tas is

teem gabdatu? Noveenam jau pašam neta nav. Kas bija peenehmis audsinat behrninu, tas džen to tagad no mājas ahrā. Bihri atstahj seewas ar behrneem. Bihur postis, breesmigs postis. Schehlabas pahnem firdi to eedomatees.

Laudis mira peemehram oktobra fahstumā 110 zilweki no tuhstosha, pilsehtās pat 220, kamehr agrat til 35 no tuhstosha! Un tas bija til bada fahlumā. Un eestaititi jau sche nemaj naw tee, kas nobeidjas weentuligi, zeta nomalās, ne no weena nemeletti. Schahdu ari nebija mafums. Tilai pawafaris un wafara war atweeglinat, war mafinat scho postu. Ja, bet kad ari pawafara truhstu leetus — nu, lai paleet, kas tad notiktu, kahdas neapraftamas breesmas tad walditu!

Indija un bads! Indija — schis wezu wezais bagaribas awots, schi neapraftami krahshana, tropu (karsto semes strefu) burwigā daitumā tehrpta seme lai buhtu no bada peemetea! Tas mums nemaj nenahtas til weegli eedomatees. Behstis par schis semes bagaribu arween, pat firmā senatne wilinaja turp leelus pafaulēs ufwaretajus, gan Aleksandru Keelo, gan Bagdades kalifus, gan Tataru kanus. Un waj jaunafos laifos newilinaja schis paschas Indijas mantas Portugaleeshus, Spaneeeshus (peem. ari Kolumbu) aistit ufwureeni, us to semi, us kuras scho baltu deenu pabalstas wifs Anglijas swars, winas dshwiba, winas wara?

Bet leeta ir ta, ka wifa til bagata rashja Indija atkarajas waj weenigi no — leetus, no debeshigās rashas fahrtigās aplazinaschanas. Tiltihds ka leetus nelihst laika, waj pawifam ne-eeronas, „grunts“ teel no tureenes karstajeem faules stareem tā fahjepinata, ka ta paleet til zeta, ka afmins. — War teitt, ka Indijas dshwibas uf-turetajis ir waj weenigi deenwidus wakara wehisch, kas fakrahi Indijas oteana isgarojumus un tos aifdjen uf zee-semi, tur tee aulstakā gaisā fabeefajas un nahl ka leetus seme. — Karu gadu, aprili waj maja, atnahl no Indijas telegrama: „the Monsoon burst“ (Monsons puhsh.) Nebuhs zitas telegramas pafaulē, kura finotu 2—3 wahrdos weselu 300 miljonu zilweku laimi waj nelaimi. Nu jau ir nebesas un mehneschi pagahjuschi, kur Indija walda breesmigs faufums, nepanejams karstums. „Beigufes“ ir wifa stahdu dshwe. Ar bailem miljoneem zilweku gaida to deenu, ka d nu atkal monsons puhstis, tad aikal mahloni apfegs debesi un laba daritajs leetus fahst atweldset ishwistufcho semi. Waj nelahda jitada weida naw eefpehjams semi apuhdenot? Ir jau gan mehginats. Peem. prowingses, kuras tagad bads iszehlees, zaur lanateem eefpehjams apuhdenot seme gabalu apmehram til pat leelu ka Baltijas gubernas. Bet tas ir neele falihdjnot ar wifu misu gabalu.

Beidsot buhtu jamin wehl kahds wahrds par „prowingses“ nosihmi Indija. Tas til buhtu faprotams administratīwā finā, jo jitati tureenes „prowingses“ buhtu jafauz par „walstim“ un to apdshwotaji par „tautam“. Wifa Angku Indija ir ap 80 tuhstosch kwadratjuhdschu leela, ar kahdeem 300 miljoneem eedshwotaju, kuri if pa 10 gadeem pawairojas par 30 miljoneem. Wif schee 300 miljoni apdshwwo pateefiba ne wifu Indiju, kura dands ne-apdshwojamu weetu, ka peemehram augsti un stahwi lalni, fahls un klinschu tufneschi, purwaji un nepee-ejamas ne-aptrahdajamas weetas. Lahdejadi tur atronamas pro-

winges, kuras til pat leelas ka Wahzija, bet ar diwrefit leelu eedshwotaju flaitu ka Wahzija jeb 6 reis til leelu ka Baltija.

Un pee schi bada posta peeweenojas Indija wehl mehra breesmas. Sautajumus, kas atteejas uf fokeem pret pehdejo, mehš apluhstom tuwal nahtoscha numura, tagad til atgahdinam to, ka behgli is Indijas uokturwuschu pat lihds Kreewijas robescham zaur Afganistanu, scho maso walstianu karp Kreewiju un Angliju. Wifsch „Berl. Tagebl.“ lasam kahda Kreewu eeredna pastahstijumu: „pullsten 7 no rihta isegu amata darischanas uf robeschu upi. Nedsu nahlam pretim kahdus 10 zilwekus. Manu tuhlin, ka tee naw weetejee eedshwotaji. Apgehrbs teem til nabadsigs, ka to newar ne aprakst. Lai gan sche leela seema ar salu un dshu sneegu kalnds, tad tatschu nahjeju mugura neredsu wairaf neta, ka til krellu, galwa autus, lahjas bafas, paschi puzpliki. — Schee ir Indijas „aif-gahjeji,“ kas melle darbu. Afganistanā ar wineem ap-ejotees koti nekilwejigi, speeschot pee darba bej atlihdsibas, pat ne ufura nedodot. — Behglu starpā bija 2, kas prata „rakstīt un lasīt.“ Tā ka tahdu Indija ir toti maf un ari wineem nebij' isdewees tehwiā darbu un maifi atrast, tad war gan domat, jif leels postis tur walda!

Peewifas nelaimes par wainigeem tee tura Anglus. Uf manu jautajumu: tadeht? dabuju atbildi: „Ja, kas tad jits!? Labata seme, kur senat audseja labibu un rihfus, ta tagad apstahdita ar „schtahtes“ augeem. Agrat mums peetika pascheem ar sawu labibu, bet tagad ta tapufe pahraf dahrga, tadeht ka to iswed uf ahrsemem.“

Ar leelam puhlem man isdewas isskaidrot behgkeem, ka newaru tos laist pahri par robeschu. Nostumuschu wini dewas atpafat uf Afganistanu — droscha nahwe.“

No eekschjemes.

a) Waldibas leetas.

Wisaugstati apbalwoti par „newainotu deenastu zeeetumu fargods“ ar Annas lentē pee kruhtim nehajamu fudraba medaku: Widsemē: Zehsu zeeetuma fargi: Anfs Breitls, Karlis Mijsch, Zahnis Seikins, Marzjs Stab-talderis un Karlis Bluhms; Widsemes gubernas zeeetuma: Zahnis Wolfs; Rigas ismellechanas zeeetuma: Zahnis Knostenbergs, Dshjs Januschonis, Juris Bitows, Antons Gontschars un Leontins Kufmitsch; notesefato zeeetuma: Janowstis un Bengalis; Rigas seeweeshu: Zahjeps Rembflis un Gasparunas; Kursemes gubernā: Aisputes zeeetuma fargi: Jetalabs Kurshewstis un Andrejs Bergfelds; Stufsties zeeetuma fargis: Aleksandrs Mituls; Belgawas gubernas zeeetuma fargi: Jetalabs Spire, Karlis Kreitenbergs, Jetalabs Atermans, Samels Dombriklis, Zahnis Lampers, Frijis Lejaws, Peters Frelis, Kasimirs Norils, Mahrtinsch Krihtinsch, Dshjs Wafuls un Juris Dampels; Zukuma zeeetuma fargi: Karlis Relatinsch, Andrejs Maurinsch un Mikelis Lehmanis.

Widsemes gubernā par papildu meerteefnesi eezelts titularpadooneeks Struwe.

Rigas Petera I. realskolas inspektora weetas ispi-ditajs Schafranows eezelts par Warschawas-Lastusa privat-tirdsneezibas skolas direktoru.

Par Pernawas oflas pahrwalditaju eezelts walstis-padooneeks Nafarows.

schidra gaisa ahtraki isgaro ka stahbellis. Tā tad schidra gaisa kimistais fastahws tam isgarojot arween labojas tani finā, ka slahpeltam ahtraki isgarojot schidruma slah-bella wairums aug. Ar schis ihpashibas palihdsibu pat eefpehjams slahpelti pawifam isdshst un schini zeta isga-tarwot tihru slahbelli. Ka schidrais gais teescham fatura dands wairaf slahbella neta atmosferistais, no ta war weegli pahrelezinatees, isdarot pahshlamo mehginajumu ar twehshschu ogli waj flaidu. Schahda ogle waj flabda tihra slahbelli fahf degt ar spofchu leefmu, to paschu ta dara ari, ja to tura wirs traufa ar schidru gaisu.

Uf schis negaiditās ihpashibas dibinajas schidra gaisa leela teknista nosihme nahlotne. Lindes atradumam pahsh-stamam teefot, to wispahrigi tureja par noderigu aulstuma radischanai. Mahshligu aulstumu tagad leeto neitkween ledus isgatawofchanai, bet wehl dands jiteem teknisteeem un kimisteeem noluhkeem, Amerikā jaunata laika pat dshwofku atwehshinaschanai karsta wafaras laika. Ari schini finā Lindes atradumam buhtu leela nosihme, jo tā ka gaisa atwehshinaschana ar aprakstito maschinu ir wifai weenlabrisha un lehta, tad ari lihdschinejas aulstuma radischanas metodees droschi tiktu pahrlabotas un isnahktu lehtaki neta lihdschim. Bet wifas schis zeribas uf jaunā atraduma derigumu tiktu pahrspehtas, ja, kas droschi zerams, nahlotne teescham buhtu eefpehjams schini zeta rashot lehtu slahbelli un wehl lehtatu slahbelli bagatu gaisu.

Slahbellim, ka finams, leela nosihme tilab dshwaja ka nedshwaja radiba un ne mafat teknista un kimista ruh-pneeziba, tā ka leelata dala mahshligo weelas kimista pah-rwehshchanu pastahw waj nu slahbella atraufchanā waj ari fahstischanā. Kimista ruhpnueeziba slahbelli leeto tilab tihra weida, ka ari ka o z o n u, tas ir, ar elektrizitates pa-lihdshbu fabeefeta weida, kura tam peemihst fpehzigatas ki-mistās ihpashibas. Bet dands noluhkeem, kur slahbellis

buhtu wajadsigs, lihds schim nebija eefpehjams to leetot, tadeht ka tas isnahja par dahrgu. Bija japeeteel ar ween-lahrscho gaisu, kuresch, ka redsejam, fatura leelu dahu slah-pelka, zaur to slahbella darbiba teel eewehrojami mafinata. Lai gan jaunata laika ir wifadi mehginats slahbelli lehti isgatawot, peemehram ar daschu mineratu palihdsibu, kas speh jfinamā fltumā is gaisa usnemt slahbelli un leelata fltumā to atkal atdot, — tomehr wifsch preeshchikumi lihdschim praktiski israhdjufsches par dahrgem un tihra slah-bella leetoschana tadeht lihdschim naw spehju eeweeestees wifur tur, kur ta jitati nestu bagatus augus. Zaur Lindes atradumu schee apstahli, ka paredsams, groshfees. Atradejs apgalwo, ka tas ar weenu sirga spehtu, kas ismafatu ap-mehram 5 pfeninus (apm. 2 kap.), spehlot stunda, fabeefet par schidrumu 5 kubikmetrus (apm. 180 kub. peddas) gaisa. Tā ka schis schidrumis isgarodams dotu atkal 5 kub. metrus pahrlabota gaisa, tad isnahl, ka kub. metri (36 kubipeddas) peddesja waresja pahrdot par apmehram 2 pfenineem, jeb nepilnu 1 kap., tas ir peezreis lehtaki, ka apgaifmojamo gahfi. Zaur scho lehto zemu slahbellis taptu pee-eejams dands ruhpnueezibam, kuras to ta dahrguma deht lihdschim nespehja leetot. Atradejs pats sawā preeshchlaschumā aifrahdija uf dshwo dalibu, kuru daschas kimistas fabrikas jau peegreesufshas ta atradumam un pafinoja par jau fa-sneegteem labeem panahkumeem daschu slahbju isgatawo-schana ar schidra gaisa palihdsibu. (Tagad wehl slahbellis mafā 10 marku (apm. 480 kap.) kubikmetris; to isfuhta stipras tehrauda bumbās, kur tas fapseefts uf fimto datu, tā ka 1 kubikmetris eenem til 10 litrus jeb 8 stopus.)

Wehl jita finā schidrajam gaisam nahlotne buhs leela nosihme, proti dshwojamu un flimneetu telpu gaisa pahrlabofchanai. Ja buhtu eefpehjams 1293 gramus (3²³/₁₀₀ mahrzinas) sweroschu 1 litru schidra gaisa, kas gaisejadā weida eenemtu 1 kub. metri waj 1000 litrus (apm. 800

Ufas V. schkiras pasta-telegrafa eeredne Stanislawa Wallenburga eezelta tahda pat weeta Turjewas pasta-telegrafa kantori.

Kursemes gubernas, Bauskas aprinka, Leel-Gejawas ahrstis Lemoius pa-angstinats par galma padomeeku.

Peepajas apgabala teefa par profuroru eezelis Peterburgas apgabala teefas profurora beedris Kuprejanows. (W. W.)

b) Baltijas notikumi.

Nowehrojumi pagasta paschwaldibas leetas.

Pagasta amata wihru wehleschanas trahis pahrgahjis un jaunee „walditaji“ un „teefas spreedeti“ uf nahfameem trim gadeem — 1897.—1899. g. — eestahjuschees sawas weetas. Bet dands pagastis wehl kahda leela kusiba preeshcha: janolihgsl ari pagasta stihweris nahfameem trim gadeem. Pehj zeshchanas lahrtibas nemot, wajadetu ari stihwera pahrwehleschanai (pahrlihgshchanai) notikt wifds pagastis reis ar zitu amata wihru wehleschanu, bet schim brijsham tas nu wehl tā naw eegroshjees, tadeht ka daschi stihweri lihguuschi gadu no Surgeem lihds Surgeem un newis no jauna gada lihds jaunam gadam. Zerehm, ka turpmat paschi stihweri raudsis scho leetu nokahrtot un tā wairaf peelihdsinatees pagasta amata wihreem, ka tas wajadfigs. Tomehr leelakai dafai pagastu ir tagad lihds Surgeem stihwera pahrlihgshchana, tadeht ka ari tee pagasti, kuros naw nodibinajees ishtais terminsch, war un daschi stedsas ar teloscheem trim gadeem to isdarit.

Stihweri gan nolihgsl weenigi weetneeku pulks, tomehr tas pa laikam dara pehja pagasta lozjeku wairuma prahta, tā ka wifsch pagastis intresejas par to, kahds buhs stihweris — kas faktiski nereti wifa pagasta leetu waditajs un pahrsinatajs. Lai nu ari teescham pagastis dabuhtu stihweri pehja sawa prahta, labprahitigi weenojotees, tad pagastu likums no 1886 g. § 26 ir dota weetneeku pulkam teefiba stihweri lihgt; tilai, deemshchsl atgads, ka weetneeku pulks daschreis nesin schas pateefi leelas teefibas isleetot. Tai pascha paragrafā ir ari teitts, ka, ja weetneeku pulks mehnescha laika stihwera ne-eewehl, tad to eezel usraugu eestahde (tagad komisars) un noteiz wina algas leelumu. Bet taisni schi peeshime ir tufufe maf eewehrota un tadeht dascheem „prahitigeem“ tehweem isnahl ar winu starba fahurshanas. Peemehra deht atstahstischu tamlihdsigu gadijumu, kuresch naw wehl ne gadu wezs.

Pagastā, kuru ihsti nosihmigi waram faukt par „Mehschgaleeshu“ pagastu, nebija jau wairaf gadu sawa stihwera, bet stihwera darbus ispidija gan kahds skolo-tajs, gan wina palihgi, tā nu kuru reis gadijas, kureem turklahst bija jamehro gar krogu 7—8 werstis garsch zeshch uf pagasta namu. Saprotams, ka skolotajeem tad ari at-tila maf laika preeshch stihwera darbu lahrtigas padari-schanas. Tā ka wairums Mehshgaleeshu wehl deeshan banihshchi kantini, tā isghlhtibas ka mantas finā, tad wini ari nespehja nomanit faunumu, kas zefas zaur stihwera darbu palaischanu. Wini dshwoja pa wejam „falda meera“ un weeglat spehja ufsturet pagastā diwus krogus, neta par wifu pagastu lasit diwus efemplarus laikrahtu, no jita ir nerinajot. Skola jau wineem bija, — no muishas ih-paschneeka dahwata, — ka tad teem wehl wairaf wajadsjeja? Ka schai skolā ari kas jamahjas un zaur to japeelihdsinas jo weenas jo wairaf jiteem — isghltotakeem laudim, par to Mehshgaleeshi maf behdaja.

stopus), rashot par 2 pfenineem (apm. 1 kap.), tad tas laira finā buhtu wislabatais un lehtatais gaisa pahrlabo-schanas lihdsjellis. Sewischki kristu swara schahdas gaisa pahrlabofchanas leela nosihme preeshch plauschu flimeem un jiteem ar elposchanas organeem sirgstoscheem, kureem lihdschim tihrais slahbellis ta dahrguma deht nebija pee-eejams. Lihdsigs labums atlektu ari gaisa kugotajeem augstaku par 2000 metreeem (apm. 6600 peddam) gaisā pazefotees, kur leela gaisa schidruma deht mahshliga elposchana top nepee-zeeshama. Pehj „Munch. Allgem. Zig.“ no P. M.

Delta metals.

Fabriku ruhpnueeziba nesen eewestais delta metals fastahw is dshels, wara un zinta kausējuma, ihfi fafot, ir bronfs, pee kura zeturtu datu zinta — pehja swara — is-pilda dshels, pee kura kausėjumā atrodas apmehram 3 procenti. Weenigo fabriku, kura isgatawo delta metalu, preeshch dascheem gadeem dibinaja kahda ahziju beedriba Dsheldorfā. Schis metals jelta krahfa, to war greeft, tas fihstis un foti stiprs. Saunais metals it sewischki eewehrojams zaur to, ka tas turas preti wifam juhwas uhdena ofshdejofscham ihpashibam, uf to jau wifas kugu buhwe-tawas greefuschas wehribu. Pohla kugu buhmetawa kelne buhweja twaitoni petrolejas motoru. Schis neleelas twaitonis brauja pa Reinu uf leju zaur Sider esaru, ap-melleja kejsara Wilhelmā kanalu un brauja pa juhru lihds Klushawenat. Ne-eewehrojot wehtraiu laiku un zitus grulhtumus, kuga rumpis ne wismafakā mehra netifa fa-bojats. (Wald. Wehstn.)

Tadehl tad ari nelahds brihnumis, la pagasta wis-pahrigas darifchanas pasika atpatak un pagasta kafe nebija wajadsiġa kabrita, ta la preefsheneezibai bija gribot, negribo...

Bahrlaiduschi pirmo prahtofchanas karstumu, weetneeku tehwi aprunajas un aifina, la lamifars newarot ta ispidit, ko nolehmis; tadehl neatdewa jaunajam striheram darifchanu...

Mesjedami, "la nu wisf jau tihri uf polu ween eet", Meschgaleefchi, lai gan ar jehpem, tomehr pehbigi atbewa darifchanas "ufspeestajam" striheram un nolehma pahrfuhdset "augstak weeta" komifara ispedijumu...

Bil sahpijs tahds pasinjomis (wahreda nopeetna nefihme) war buht ichtatram pagastam, kuram ta atgabitos, waram lehti noprast, tad eeuehrojama, la weena no pagasta amata wihru galwenalam weetam eelifts wihes uf trim gadeem...

Tadehl, lai nezeltos pagasteem nepatiffchanas, la jadshwo ar striheri, kas naw paschu ligitis un jamaska alga ne pehz sawa prahta, tad, issludimot wehleschanas deenu, wajadsetu katreis minet, lai peeteizas titai tahdi...

Baltijas laukfcolotaju stahwofli pahrunajot, "Rishl. Westn." atfihst, la Latweeschu laikrafsi esot godam...

jamin tal fina, la tee parahdot lishdjubtibu, atteezotees uf laukfcolotaju behdigo stahwofli. Bet - "naw gimenes beft kropta" ("Bz cemz ue bez ypoxa")...

Bez-Preelbalgas draudes stoka par skolotaju meitenem ir peenemta M. Kronwalda jaunkundse, Kronwalda Mta meita. Schini pusgada scho stolu apmekle jau kahdas 40 meitenes...

No Leslwahredes. Daudsee sinojumi par jautajumu isslaidroschanas un preefshlafijumu wakareem un to leelo apmekletaju staitu leezina, la publikat resp. tautai schahdi wakari patihlami un pareisi raksturo winas slahpes pehz isglitibias...

No Gaujenes. Bil pahredroschs daschs sirgu sagalis, un zil bishrams preefsh tafdeem kumelinu zeenitajeem ir telefonis, peerahda sefoschs atgabijums: Swebideen, 19. janwari, Amalneeku fainneeks bija sawu bruhno tehwi...

No Adama muischas (Wallas aprinki). Mesen sche daschi sehni bija fanahshuchi strihdia, pee kam weens M. Otram S. ar mallas wahli ta swebhishj par galwu, la S. tublin beft samanas pakritis gar semi. Atweeda gan ari dakteri, bet S. jau bija beidsis dshiwet. Leeta eet litumigu zeku.

No Jurjewas. Litto dezembra mehnesi studenti sahl uf swebhteem braukt mahjads, tad jau dshiw te muhsu pilsheta sahl palikt klusa; ej kad eedams, neredseft to zilweku baru uf eelam, ko redft jitos mehneschs, un ir jau ari...

Yet lai nu tee selta laiki buhtu pagahjuschi, tad tomehr ne preefsh wisseem; bejruhpijas, puslshds weegprahdigas dshiwes weeta ir eestahjusfes augstfcolu mahjektu starpa leela nopeetniba...

agrafi zaur atwehrtajeem logeem atflaneja dshebraja dsheefmas, tur tagad redft pee lampas gaimas tautas lolojumus un zeribas uszihtigi strahdajam. It ihpaschi "Mahjas Weefa" proposifija par pusdeenas galda atweh...

No Jurjewas. Jurjewas weterinarinstituts notureja janwara 22. deena sawu gada aktu. Pehez tam tad dozents Negotins bija nolaffis kahdu fazerejumu if sihiologijas, instituta direktors J. Raupachs dewa pahrfklatu par 1896. g.

Mingenes (Jurjewas apr.) luteranu mahjitajs Hansens, la "Dewits" fino, nolizis uf Mingenes pahrfstijiga preeftera Schorochowa sahrta krahschuu wainagu. Schorochows 51 gadu ispidijis preeftera amata.

No Lepajas. Ka "Lub. Hon." notashla, tad tur 24. janwari, ap pusdeenas laiku, kahds Leitiss isftris Smita nama weikal (pee Jauna turgus), tahda spoguka stiklu, kas maksajot 300 rublu.

No Marwas. Pahshstamo sleptawu Wihlyu Jurjewas polizijas nodakas ushrauga nonahwetaju, nupat isdewees saguhstait kahdam schandarmu wiesneekam.

Studentu stipendiju leeta. "Tehwias" fattiskais waditajs, R. Gr. Igs arfihstas, la tam esot gan tauns nahst aikal "Mahjas Weefim" pa rotai ar sawu "rittigu pulwieri", jo tam esot it mentschigi "atjirts".

Un nu - tagad kaunatees, mihlais R. Gr. Igs un nodurat azis, la Juhz ispaudat sawas aplamibas Latweeschu publikat! Buhtu Juhz klusu zeetuschchi, zil daschs labs buhtu Juhz par it gudru turejis...

pa-audses ustura weidu nahf pee gala spreeduma, ka wairaf nēlā 3000 studentu peh; ofizielām statistiskām sinām pah- teel no plahnas un siltas ehdeenu kehku („вухмистерскія“) baribas, tā ka tee nepheji isdot preeksch pusdeenas wairaf nēlā 25—30 kap, ar to til leelā pilsehtā un fewiškhi pee Peterburgas dahrdstibas nēlā laba newar dabut. — Kā diwas studentenes pašas raksta autoram nosahstijušas, tad tās „pusdeenas“ nēmaj nepahstot, bet ustoschot til filki un maifi. . . par to tās a b a s mehnefi isdodot 8 rubli. Wairaf winas nephejot.“

Augschā minetais schurnals teiz, ka weeni- gais palihgs schini behdigā parahdiba buhtu pusdeenas galdu eerihfoshana, jo — „pee mums ir daudf labdaru, furi nesin ko ar sawu nandu labaki eesahft“.

Tā tad Juhfu kengaschanas wahrdi, zeen. R. Gr. Igs, atteejas ari uš nopeetno pedagogisko finatuisfo schurnalu „Общественное“, jo tas ari peh; Juhfu wahrdeem „Mahjas studentu preekschā ar tahdeem winus wisneqlihtakajā kabrtā apwainojoscheem projek- teem. . . Kā to dara wispanihfuschaieem wasan- keem un nabageem zelotajeem dahwanas pa- fneedsot.“

Tahlat Juhf rakstaf: „ahrsjemes, tur augstlōlās eelaisch ari lautsch lahduš isbumeletus sefundamus, terzianus waj semaku klasu skolās beaku pasinejus, tur jau wisas tahdas buhschanas gan war notift.“ Waj Juhf to newaretu pa- mehginat? Ja, mihtlais R. Gr. Igs, Juhf gan domajet: wem Gott ein Amt giebt, dem giebt er auch Verstand.*) Bet katreij tā naw wis. Laikraksta waditajam wajaga til tad par to pašam rakstif, tad wisch pahstif leetu, par to tas raksta. Kā rehsams, tad Juhf nepahstot ne til ween ahrsjes studentu, bet pat — Jurjewas stu- dentu dsihwi, no Peterburgas un Maslawas jau nēmaj nerunajot. Panemat scha gada „Рис. Бюл.“ 24. numuru, tur Juhf atradiseet schahdu sinojumu is Jur- jewas: . . . iszēhtās teizamās domās eerihfot **pusdeenas galdu preeksch uniwersitates studenteem.** Winu starpā ir daudf ar loti knapeem lihdselkeem. Daudfi nepheji isdot pa mehnefi wairaf, nēlā 7—8 rub- lūs. Tee nu ir peepeesti badinatees, ehst scho to un schur tur: wilst sawu dsihwi bu ehdeenu kehks, tur maksā 15 kap. Bet ir tas teem naw katru deenu eespehjamš. Bet siltis usturs dara, sinams, siltu eespaidu uš weselibu un stubiju gaitu. Jau wezeer Ro- meeschi atfina, ka til weseļā meesā peemihf weseļs garš. Schi pateesiba naw apgahsta wehl scho balta deenu. Per- sonas, kurām mahzofcho jaunellu interesēs sta h w i s t u w a l, peegreesufchi nenormalam ustura weidam wehribu un fewiškhi weens profesors ruhpejās, ka siltu eerihfoti studentu pusdeenu galbi!“ Mehš nowehlam selmes schim teizamam pasahkumam! Tā tad ne ween ahrsjes, bet ari Jurjewā noteel tahdas „buhshanas“, mihtlais R. Gr. Igs un neween „Mahjas Weešs“, bet ari „Рис. Бюл.“, augschā minetais pedagogiskais schurnals, profesori u. d. z. eeteļ par labu pusdeenas galdu nodibinaschanu.

Ku, tā Juhf juhtatees peh; tahdas, til leelistas „is- gahshanas“? — Waj tur naw jateļ: „Schuster bleib bei deinen Leisten?“

Ne mafal Juhf eeset isgahsfuschees ar no mums ee- wehletās tautas isgahstibas weizinaschanas bee- dribas nontzinaschanu. Dodam Jums padomu, palastif leelā deenas laikraksta „Мир. Орто.“ 28. numuru, tur Juhf atradiseet is „Рис.“ nemtu sinojumu, kurā teel ahsrahbits, ka schahdas isgahstibas weizinaschanas beedribas strahdasot loti sekunigi un darot if gabus **ne weenam sintam** ween eespehjamu sahft un nobeigt augstaku is- gahstibu. — Schehl til, ka tahdas beedribas Eiropas Kreewijas provingēs diwās pilsehtās ween atrodotees“. . . Patees, mehš nesinam, tahdas do mas raslos zittanteefchu laikraksteem, tad tee dabutu jinat, ta mums radees laikrakstis, kas aplaro „pusdeenas galduš“ un „beipatejishtas tautas isgahstibas weizinaschanas beedribas zelschanas“, im runadams par — „tihu projektu delictu!“ — War jau ziltweš lahdreij „isgahstees“ un „blameeretees“, bet tatschu ne til traki.

Tad Juhf, R. Gr. Igs, runajeet par „kneipem“ ween. Nu par to, ka Jums naw bihufe isdewiba redset ari „weefnijas“ waj „restorazijas“ eescheeni — par to mehš tagad nēmaj nebrihnamees. — Bet tee Juhfu studentu, kuru „godu“ Juhf salatees aistahwam, tee — atjereesee it newitus pasajinu par weentuli mušchu un — lahji. . .

c) No zitām Kreewijas pusēm.

Brandwihna pahrdoshana no Krona pusēs, peh; Peterburgas awiſchu sinam, tilschot lihds 1900. gadam eewesta wifās Kreewijas gubernā un apgabalds.

Walstspapiru isgatawotawā, tā Peterburgas awiſes wehsti, schogad isgatawofschot jaunus 100-rublu gabalus peh; jauno 10 rublu parauga.

Wiltoti simt rublu gabali pehdejā laikā pa- rahdijuschees it ihpachi ahrsjes. Pahstif tos warot no ta, ka wahrds „Cro“ (simts) nepareisi nosahbits sem skaitta; tad neihstajeem numurs eet pahri par 200,000,

kamehr ihsteem til lihds 200,000 un beidsot uš neihstajeem keifareenes Ratrinas bilde, fewiškhi seja isdewufees nēstaidri.

Jauņas kapeitu, diwakapeitu un trihskapeitu markas isnahfshot drihsunā, kurām gan krahsa buhschot tahda pate, bet sihmejumš zits. (Sin. Dtefsch.)

Kubanas apgabala pehdejās desmit gabds, tā „Prias. Kr.“ sino, lopu sehrgā krituschi lahdi 482,000 leelopu, kuru wehrtiba fneedsotees pahri par 3 1/2 milj. rbl.

Dsebraju behrni. Kadhā Anglu schurnalā no- drukats interesants ismehginajums, lahdu eespaidu atstahj dsefshana uš behrneem. Tika eewehroti 57 behrni, kas dšimufchi no dsehrajeem (12 gimenēs), un 61 behrns, kas dšimufchi no sahtigeem (tāpat 12 gimenēs); israhbdijās: no- mira pee dsehrajeem 25 behrni, neaisneegufchi 1 nedelas peh; dšimshanas, bet pee sahtigajeem nomira tikai 6; bes ta pee sahtigajeem wifš ziti behrni bija weseļi, bet pee dsehrajeem weseļu behrni bija tikai 10, wifš pahrejee dseh- raju behrni (23) bija waj nu plahnprahstigi (idioti), waj nu firga ar krihtamu kaiti, waj ari bija gaudeni (kropfi) un wahrguft, un diwi behrni, tāpat ka winu wezati, jau padewufuschees dsefshana. Peh; „Сельск. Бюл.“ — ts.

No Rīgas.

Rīgas Latweeschu beedr. Sin. Komisijas 31. janwara wakarā noturetā sehde, kuru wadija preeksch- neela weetneels Dr. R. Barons, starp zitu ari notila preekschneela wehleschana, jo lihdsichinejais Sin. Kom. preekschneels A. Webers bija atteezēs no amata. Par Sinibu komisijas preekschneeku eewehleja grad. stud. theol. Wili Plute Igu.

Rīgas Latweeschu teatri fwehtdeen, 2. februari israhbdija Raimunda dramatisfo-romantisko pasaku „Zilwezes naidneels“. Mehš jau ne weenreis ween ahsrahdijuschi, ka muhsu galwenais teatris nolihdis nezelā. Muhsu labakee dramatisfee raschojumi, tā „Pasuduschais dehs“, „Saudeias teesibas“, „Waidelote“, „Magana“ u. z. jau kopsch ilgata laika tā pahehrni pasperti pabekē. Ari muhsu jaunakas dramatisfos raschojumus galwenais teatris atstahjis itlab ka pawifam ne-eewehrotus. Japaeet waj gadeem, kamehr no teem weens waj otris it tā apmaldijees fwefshineels atliht uš Rīgu un parahdas uš muhsu Rīgas Latweeschu galwenās statuwes. Preeksch muhsu dramatishtās original- rakšinejības usplautshanas weizinaschanas gluschi nēlā ne- dara, ja jau to newauz par nesin lahdu warona darbu, tad teatra komisija, kurā ari atrodas wihrt, kam literatura grahmata ar septineem sezeleem: it tā par garu laiku ari lahdreij para da to leelo sehlahstibu un peenem lahdu originallugu, ja autors pawifigs deegam. Kamehr muhsu paschu literatūra tā teel siltā nowahretā, kamehr uš muhsu galwenās statuwes teel israhditi wiswifadi Tiroleeschu, Schweizeeschu, Spaneeschu un zitu balagani. Tā sistematiski teel samaitata publikas garšcha. Pawirſchi israhbditās klashtās lugas schai sinā mas to speh; par labu greest. Un teatra usdewums tatschu weizinat dramatishtās literatūras atthstibu un atthstif publikas garšchu, bet ne to samaitat. Most ar balaganeem! Zhweena teatra peenahkums, pee- greest galweno wehribu paschu mahjam un is zittautu literatūras eewehrot til to wislabato, kam ar lahda pa- leelama nosihme. Kapeh; muhsu teatra komisija un teatra direktors lihds ar muhsu paschu literatūru ari nowahretā teel Kreewu literatūru? Eewehrojumu lugu tur naw truhkums. Waj Tiroleeschi, Spaneeschi un to balagani teatra komisijai un direktoram Dsolinam tuwati pee firds peeaugufchi, nēlā muhsu paschu un Kreewu eewehrojamo rakstneeku, tā peem. Dstrowsta lugas? Ja tā, tad peh- dejais laiks apstahitees peh; ziteem teatra wadoneem! Mehš wates ilgati newaram zeest, ka muhsu teatris til mas ee- wehro tā muhsu paschu, tā ari muhsu leelās brahtu tautas, Kreewu dramatisfo literatūru. Bet ai, pret dibinateem ahsrahdijumeem muhsu teatra waditaji ir kurti! Zeem jau luht rotās weens „warens“ lihdselkis: atnemt tahdeem pahrdoshcheem laikraksteem teatra kartis.

Pilsehtas teatri peektdeen, 31. janwari, israhbdija trihszehlenu komisko operu „Barbier von Sevilla“. Pee israhdes tā weese ari peedalijs pasaulēs slawenā dseedataja Sigrida Arnoldson Rosinas lomā. Teatris bija gluschi ispahrdots. Arnoldsonas, tā faulhtās Sweedru laststigalas, slawisā dseedashana un tejamā spehleschana dšiki sajuh- minaja publiku. Tā bija tā elektrifeta. Slawenajai dseedatajai wajabseja atkal un atkal parahditees publikas preekschā, kuras applausi pawifam negribeja rimteeš. Lugai beidsotees publika it tā pawifam negribeja atstahf teatra telpu un pastahwigi applaudedama un arween no jauna uš statuwes isfaulhdama slaweno dseedataju, kura beidsot sahla publikā laisf puses, kas sazehla leelistas gawiles. Tā kundses tā lungi trauzās sakampt pa seedinam. At- skaneja sauzeeni: uš redseschanos!

Nahfshchās deenas israhdis: trešdeem, 5. februari: „Die Zauberflöte“; geturdeen, 6. februari: „Waldmeister“; peektdeen, 7. februari: „Die Meisterfinger von Nürnberg“ (atwahdichanas benefize Waldsfera Igam); sehtdeen, 8. fe- bruari: „Die Liebelungen“ (Der gehörnte Siegfried. Siegfrieds Tod); fwehtdeen, 9. februari, peh; pusdeenas pulstien 2: „Concert-Matine“ par labu teatra orkestra at- raitnu un bahrinu palihdsibas lafej.

No „Walfs“ un „Walt. Westnescha“ jau bijām tā puslihds „atwahdijuschees“ — mafakais lihds gaba beigam, tur brahlits un mahšina sahks atkal puhst leelisto rellamu taurē, winu leelato konturentu „Mahjas Weešs“ kengajot. Deemschehl wini kafas un kafas wehl arween, negribedami preeksch f a w e e m lastitajeem atshitees, ka pee- speesti kufu zeest. Lai nu kafas, tad ahda neef! Par to, ka wifš tee, kas nopeetni salihdsinajuschi „Walt. Westn.“ un „Walfs“ usbrukumus ar „Mahjas Weeša“ atbildem beedjan noshmehjuschees par dwihnu behrnu — „nagu fa- dedshinaschanu,“ gan waj neweens neschaubifees. — Rums pilnigi peeteel ar to, ka mehš abus muhsu usbruzjeus pee- stahdijām pee smeeklu staba un tur nu mehš winus waretu lihds gaba galam — meerigi atstahf, bet turejam wehl par wajadfigu ahsrahbit, ar k a h d e e m l i h d s e l k e e m muhsu „beedris“ un „beedrene“ zihnas: „Walt. Westn.“ usbruhf „Mahjas Weešm“ gaba galā. Wina rakstu at- stahsta sinams „Walfs“ schi gaba sahkmā (1897. gada 3. numurā) teildama, tā raksta „Walt. Westn.“! Bet nu nem atkal „Walt. Westn.“ scho „Walfs“ atstahstijumu un nodrukā to paschu, to wispirms pats teizis un to „Walfs“ atgrewojuse atkal sawās slejās, teildams: „tā raksta Walfs“!!! Zerams, ka nu nodrukās atkal „Walfs“ scho paschu rakstu un teils: tā raksta „Walt. Westnesch“! tad isnems atkal „Walt. Westnesch“ un teils: „tā raksta „Walfs“ un tā tas ees arween tahlat. **Bet no „Mah- jas Weeša“ atbildem neweens nēlā nemin.** Netzami, bet tihra pateesiba, tā zeen. lastitaji, kas to weh- las, war paschi pahrlēezinatees. Waj tur nu neparahdas pilniga „gara nabadshiba,“ kuru „Walfs“ labprahf gribetu „Mahjas Weešim“ usteepi? Otra leeta ir ta, ka „Walfs“, gribedama slehpt to, ka tās redatizija naw gribejuse waj naw spehijuse seedot til daudf preeksch studentu pabalsta, zil „Mahjas Weeša“ red. seedojuse, bruhf „Mahjas Weešim“ wiršū, lai tal ne- isdalot scho naudu bes winas kontroles. . . Waj atlis! Lai nu mehš laislu fwefchu zilweku pee muhsu mala kontrole- shanas. Ja, mihtā „Walfs“, mehš rihfoshmees prahsti- gaki. Wehl mums naw besparteji fka organa preeksch muhsu tautas dehtu pabalsta augstlōlās, tadeh; mehš no- došim muhsu artawu bes Sinibu komisijas un „Deenas Lapas“ kontroles tam, kam mehš to atrahsim par waja- dfigu. Waj atjerees „Walfs“ sakamu wahrdū par bulu un dahrsneeku? Kaur tal mums fawu naudu isdot preeksch k a h d a labdariga mehka mehš gribam!

Lihdselki pret diloni — schoreis gan laikam to ihsto — atradis pahsthamais Berlines profesors Kochs. Rogaidisim, waj schi sinā apstiprinasees.

Draudet nedrihtsi. To peehsihwoja Rīgā lahds Lui Gleizmans. Tas bija sanahjis 16. augustā strihdū ar lahdu Iwanu Krasnjku un teizis, ka buhschot tam „nograest degumu un aušs“. . . Par to nu meerteefneschu fapulze Rīgā peešpreeda duhschigajam draudetajam peežas deenas aresta.

„Zilwekam, kas mehli walda
Dsihwe daschahrt ir jo salda.“

Melaines atgahdijumi. „Waldschlōsschena“ alus bruhfi, Iwaila eelā Nr. 104, 45 gadus wezajam strahd- neekam Martinam Berensonam 23. janw. pagalmā lebu kraujot krihtofchs ledus gabals pahrlausa lahju. Eewainoto noweda uš pilsehtas slimnizu.

— 29. janw. Rīgas firgu pasta stahzijas pasta puiskhi, Arturs Martinsons un Peteris Pluhms brauja ar diweem firgeem pa Karka celu un aij neumanibas pagahsa gar semi Franzi Januschewitschu, kurech paschulail iskahpa if firgdshelšjela wagonā. Januschewitscham tifa pahrlausa rola un winsch nosubhtis uš pilsehtas slimnizu.

Saglu saguhstishana. 26. janw., peh; pulstien 3 rihdā, trihs personas ušlausa Rīsinu eelā Nr. 15 alus bodei durwis, gribedamas isbarit sahdsibu. Alus bodes ihpashneels, Augusts Prikuls, kurech turpat guleja, weenu saglu saguhstija, bet abi pahrejee ismula. Saguhstihais is- rahdijās par pahsthamu sagli, kurech sahdsibu deht jau wairaf reises stahweis teesaf preekschā.

— 28. janwari tifa atmuhketa Tebela restorazija, Weera eelā Nr. 4, un if tās isfagtas dahshadas leetas un nauda, kopwehrtibā par 73 rubleem. Peterburgas preeksch- pilsehtas 2. ezirkna nodakas isbarit sahdsibu. Alus bodes ušdabut un apzeetinat pee sahdsibas isdarishanas aisdomā tureto semneeku Johanu Tammu, kurech ari atfinās sahds- ibu isdarijis kopā ar diwām zitām personam, kuras ar fagtajam leetam nosuduschas.

Glesnu sahdsiba. 28. janwari uš Todlebena bulwara Nr. 4, if pilsehtas glesnu galerijas starp pulstien 2 un 5 pehpusdeenas isfagtas diwas A. Rizzonija eļkas glesnas. Uš weenas no fagtajām glesnam redjama gaisch- mataine Neapoles meitene baltā knipeku uswalkā, uš otras — tumshmataina Romeeschu meitene. Abas glesnas glej- notas uš tola.

Peepescha nahwe. 31. janwari Iwaila eelā pee mahjas Nr. 33 trepem peepeschi nomira 41 gadus wegais semneels Karlis Dünwalds, if Dobeles aprinka.

Zilhts behrns. 31. janw. Karlines eelā mahjas Nr. 29 pagalmā atrada isliktu apmehram 6 mehneschus wezu wihreeschu dšimuma behrnu, kuru nodewa pilsehtas slimnizās dšimdeschanas eestahde.

Ušbrukums. 1. februari, peh; pulstien 9 wakarā, mafā Trihsweenibas eelā diwi neleeschi usbruka matroscham Martinam Beltam, pagahsa winu gar semi un norahwa winam fonu ar atshagam. Nahswaltneels Karlis Tschewo Nr. 191 peesteidsās un weenu kaundari apzeetinaja, otrs ismula. (R. P. B. A.)

*) Kam Deens dob amatu, tam winsch ar dob prahtu.

Receptas.

Madriņi un 120 māksliņu pamata malkā 56-57 lap. pubā. Tēn-
denze: Kusa.
Kveeschi (pubri) malkā 85-90 lap. pubā.
Kveeschi malkā 53-64 lap. pubā. Tēn-
denze: Kusa.
Kufas. Labās gaisās auzas malkā 67-76 lap. pubā; Kuf-
seme auzas malkā 56-65 lap. pubā; Kufas, Karlowas, Selez-
Kivnas, Drlas, Kijwas un Bariņas auzas malkā 57-60 lap. pubā.
Melnauzas (15 pro.) malkā 58 lap. pubā. Tēn-
denze: rābma.
Linsēklas. 7 mehri Leišču sešļu malkā 96 lap.; 7 mehri
Kreeru sešļu malkā 99 lap.; 7 mehri Seļu sešļu malkā 100 lap.;
6 mehri sešļu malkā — lap. Tēn-
denze: Kusa.
Griki un 100 māksliņu pamata malkā 69-70 lap. pubā.
Griki malkā 58-64 lap. pubā. Tēn-
denze: Kusa.
Santles puķu (saulgrēķu) sešklas malkā 74-75 lap. pubā.
Kanepe malkā 105 lap. pubā. Tēn-
denze: Kusa.
Kanepeji malkā 54 lap. pubā.
Klīvas. Kuppās Klīvas malkā 53-58 lap. pubā; wibejās Klīvas
malkā 45-52 lap. pubā un smaltās Klīvas malkā 43-45 lap. pubā.
Tēn-
denze: Kusa.

Telegramas.

Peterburgā, 3. februārī. Awiše "Nowoe Wremja"
telegrafē ir Parījē: Publita un laikraksti irahda dedsiņu
Kampatiju Grieķijai un Kretesēšu atswabināšanai no
Turku juha. Awiše "Goulois" jata, ka weenigais līb-
dseklis Kretas joutajuma išķērsāšanai esot Kretas salas
peeweenošana pee Grieķijas, tura ir masleet majata nekā
Kurfeme un Widseme kopā. — Karlowas tehniskā insti-
tuta galwenā ehlā kahds aptalpotajs mahjās pahrnoht-

dams atrada Ehočlowu ar ta seeru un behrneem (diwām
meitenem un weenu puiseņu) nogalinatus. Nonahweschana
notikuse ap pulksten 8 watarā, jo behrni wehl nebija i-
gehrbuschees. Sleptawiba azim redsot notikuse aplaupi-
schanas noluhkā, jo nosjuduse kaste ar 160 rbl naudas
un selta leetam. Ehočlowu ar sawu kundsi nakti bija
bijuschi komerzklubā. Arada selta orinas, 15 lap. un
kahdu ar ašinim aptaschitu papiri. Sleptawas bijuschi
diwi, no fureem weens ar zirmi nogalinajis behrnus.
Puitina gan wehl naw islaidis garu, bet ir bes apsinas
un nepalits dšiwis, jo tam redjami 40 eewainojumi.
Sleptawam ir uš pehdam.

Berlinē, 15. (3.) februārī. Wabzu keisars Wi-
lums bija ilgatu laiku pee waltstanzlera firska Hohenlohes
un pehz tam apmelleja Kreeru, Austreeschu un Anglu
wehimeelus, kuri pehz tam atkal nonahza Wabzu ahrleetu
ministrija. Berlinē walda leels utraulums par Grieķijas
kara ušwahumu pret Turziju dehti Kretas salas atswabi-
nāschanas no Turku juha un tās peeweenošanas pee
Grieķijas, turas kara spehls meera laikā ir ap 25,000
wihru leels un kara laikā ap 80-90,000, kamehr Tur-
zijai meera laikā ap 250,000 un kara laikā ap 900,000
wihru leels kara spehls. Greeku karalis teizis, ka tam
atizis til waj nu paklawit tautas balzij un at-
swabinat Kretu, kura daudš Greeku, no Turku juha
waj ari ar wiju sawu familiju atstah Grieķiju un atja-

zites no trona. Kreteschi wais neta negribot finat no
Turku reformam. Kretā kauj mohamedani kristios un
kristigees mohamedanus. Gitijs nokauti 300 mohamedani.
Grisopigās klosteri no mohamedaneem eeslehti pahri par
200 kristiteem. Kifamosā kristigees apschandija Turku kara
lugi. Kretimā kristito stahwollis breesmigs. Tee gluschi
ismisuschji. Kandijas eelā mohamedani kauj kristigos.
Turku saldati teem palihds un ari peedatas pee laupi-
schanas. Greeku kara lugi printscha Georga (ta pascha,
kas Japanā no muhsu Semes Tehwa nowehria taundara
fiteenu) wadiba wairat weetas Kretā ižehluschi malā sam-
waineeelus, leelu daudsumu eerotschu un munizijas.
Dumpineeki un Greeku sawwafneeki apschandija Kaneju.
Greeku lugijs "Hydra" apschandija kahdu Turku kara lugi
ar saldateem. Greeku kara lugi ranga aissawet Turku
saldatu nonahschanu Kretā. Welwastis mehgina noslah-
pet Gropas kara ižehschanas. Kahds Franschu brumu
lugijs un diwi Kreeru brumu lugi nonahza Kaneā, Kretas
sala. Kretas salas galwenakās weetas, tā Kanea, Kandia
un Kretimā wehl weemehre atrodas mohamedanu rotās.
Jraleschu kara lugi stahwot gatami, lai ari wajadhibas
brihdi tuhlin waretu dotees uš Turku uhdeneem.

Abpachneeks un idewejs: Ernsts Plates.
Atbildees rebaktori:
Dr. phil. Arnolds Plates, Dr. philos. P. Salits.
Дословно цензуров. — Пра, 4 февраля 1897 г.

Sludinājumi.

Sobu ahrsts
Hugo Gotliebs
peenem ideenas no pulksti 9-1 un 3-6
Kaitu eelā Nr. 35, Kauf celas stibri.

Jurjewas uniwersitates
seeweeschu
klinika.
Grubtneezibā atronoschos un dsem-
detaju seeweeschu usnemšana latrā
laikā bes malkas, sliwu seeweeschu
ahrstschana slinnizā par brihwu.
Slimo peenemschana if
deenās (isnemot swebideenas un
swebitfu deenas) no plst. 10-12
pr. pusē.
Slimo usnemšana slin-
nizā sahtās 15. janwari.

Leelwahrdes
paqasta walde jaur scho dara sinami,
ta wiwa sawas kabreijas sehdes notures
if katrā pirmdeenā,
isnemot trona un swebitfu deenas, no plst.
10-2 deenā.
Leelwahrde, janwara 27. b. 1897. g.
Paqasta wejalais: Z. Labis.
Nr. 91. Strihweris: Z. Sods.

Leelwahrdes
paqasta walde usajizina wifus scho pa-
qasta lozellus, las dšimuschji no 1 oktobra
1875. g. libst 1. oktobrim 1876. g. un
fureem schini 1897. g. jaispida kara-
klausības peenahumi, eerastes kauj turā
pirmdeenā, bet ne wehlatu, tā libst
1. martam f. g. pag. walde preefch kara-
klausības listu jaischidichanas familijas
sastahwu uhdot, libst nemot wezuma un
zitas aplcejibas.
Leelwahrde, janwara 27. b. 1897. g.
Paqasta wejalais: Z. Labis.
Nr. 90. Strihweris: Z. Sods.

Zumurdas
paqasta walde, Zehju aprinki, dara sinami,
ta latram sda pagasta nodoklu malkatajam
par 1897. g. jamakā 4 rbl. paqasta
nodoklu (parestizigeem 3 r. 9 l.), kuri
nomalkajami libst 1. aprilim f. g., tam-
deht pagasta walde usajizina wifus sda pa-
qasta nodoklu malkatajus lozellus libst
minetai deenai latras nedelas treschdeenās
un sestdeenās eerastes pee pag. waldes Zu-
murdā, til labi sda gada, tā ari palat-
palkuschas malkafschanas ispidit un kas
scho ne-eewehros, no ta pascha peepsechu
kabetā tils peedshis libst 1. majam sda
pascha gada.
Pag. wej. weeta: P. Silinsch.
Str.: Grantowfski.

Chrglu pagasta walde,
Zehju aprinki, jaur scho isfludina, ka pehz
komifara f. apstiprinota pagasta weetneeku
sapulzes nolohmuma pr. 1897. g. jamakā
fchejeent pagasta peederigeem 1) paresti-
geem — 3 rubl. 15 lap. un 2) luteraneem
— 3 rubl. 93 lap. paqasta nodoklu
un ta terminsch preefch galigas nodoklu
samalkafschanas nolitis libst f. g. 1.
aprilim.
Nr. 57.
Chrglu pagasta walde, 22. janw. 1897. g.
Paqasta wejalais: R. Blau.
Strihw.: P. Blau.

Weetas!
Nopaschos, Dachaufenes mahja war
petteittees tital ar labam aplcejibam:
Diwi neprejejuschees puischji pee semeš
darba un brankfchanas; weena meita
pee sehla un istabam; weena meita
pee wefchas malkafschanas un istabam;
weena meita pee lopu kopschanas un
wefchas malkafschanas.
Eugen F. Volkmann.

Katrinās pag. walde.
Chrglu draudse, Zehju aprinki, jaur scho
isfludina, ka pehz komifara tunga apstipri-
nata pagasta weetneeku sapulzes nolohmuma
pr. 1897. g. jamakā fchejeent pagasta
peederigeem 1) parestizigeem — 3 r. 25 l.
un 2) luteraneem — 6 rubl. 20 lap.
paqasta nodoklu un ta terminsch preefch
galigas nodoklu samalkafschanas nolitis
libst f. g. 1. aprilim.
Katrinās pag. walde, janw. 1897. g.
Pag. wejalais: N. Swaisgne.
Nr. 28. Strihw. w.: P. Blom.

Smalti samaltu
mehsloschanas gipsi
Zelm & Boehm
Rīgā, Teatra bulwari Nr. 11.

Schnitu skola.
Sčinis deenas no drulas isnahza jauna grahmata:
Sčinis schnitu simefchanas un sagreeschanas
mahklas mahjiba ar wispahreileem aistrad-
jumeem par schuhchana.
Sazerejuse un idewonse Sw. Peterburgas un
Berlinē smittās schnitu simefchanas un sagreeschanas
mahklas institutē diplometa stlotaja un modiste
Emilija Horn.
Malkā 3 rbl.
Dabujama Ieklumā: pee fajeratajas un isweojas Rīgā, Kungu
eelā Nr. 21, masumā: wifās leelatās grahmatu pahdotatās.
Minetā grahmata buhs scho aroda pirmā Latweeschu walodā. Wina ir
fahstahdita weegli saprotamās isflaidrojumās ar 41 simejumu un ar winas
palkshidit war 1-3 nedeli laikā piimigi eemahitees wifu, kas simejas uš
schnitu simefchanas un sagreeschanas mahklas, lapeh ta eetejama latram,
tam naw eespehšans nent jauri praktistus lursus, farahstatajas schnitu sime-
fchanas un sagreeschanas sčoti.

Pirmā Kreemijas ngunsapdroshinaschanas beedriba,
dibinata 1827 Peterburgā.
Pilinigi eemalfats pamat kapitāls 4,000,000 rbl.
Reserwes kapitāli 3,000,000 rbl.
General-agents: R. John Hafferbergs,
Rīgā, Kungu eelā Nr. 22.

Rigas Kokwiltas Manufakturas
Fabredriba
Strasdu muischā, pee Rigas:
Noliktawa: Eekshrigā, Peldu (Zuhku) eelā Nr. 10.
Maschinas (Chadwick) schunamee deegi, balti un krašfaini eele-
schanas deegi, aushamee deegi, wate, pušwiltā un lampu dakto.

Widsemes lopu aistahweschanas
beedribas stallis
Keweles eelā Nr. 45 (35).
Kustoni teel latrā laikā usnemti.
Slimi kustoni top ahrsteti no eestahdes
ahrta pirmdeenās, treschdeenās un peelt-
deenās no plst. 12-1 deenā.
Maflatura
mahlbereem preefch tapefchanas, dabujama
Ernst Plates
grahmatu druketwā.

Widsemes Sawstarpigās Kreditbeedr.
(Rīgā, Rigas Latweeschu Beedribas namā.)
Bilanze
31. janwari 1897. g.

Table with columns Aktiwa and Pasīwa, listing various financial items and their values in rubles and kopecks.

Beedru garantijas kapitāls 1,344,420 rbl. — 1p.
Beedriba nem schimbrischam: a) par aisdewumeem pret kljam 6%, libst
7 1/2%; b) par wefsehu diffonteschana 6%, libst 7 1/2%.
Par noguldijumeem beedriba malkā 4 1/2% bes labda atwiltuma, t. i. beedriba
malkā pate par sčeeem 4 1/2% noguldijumeem stempel un procentu nobolli.
Par noguldijumeem uš 5%, kuri eemalfati libst 21. junijam 1896. gadā,
palsek spehla agratais procentu mehre.
Par noguldijumeem uš telofcha rehlina malkā 2%.
Beedriba usnemas wehrispapiru pirkšanu un pahredschanu, eesafē nešchā-
bigus prasijumus un pehr lopusus.
Darba laiks ir no 10 libst 3 pehz pusē.

Telefons Nr. 351. Telefons Nr. 351.
Rigas Latw. Amatn. Pal. beedr.
Krahschanas un Aisdoschanas kases bilanze
janwara beidsamajā deenā 1897. g.

Table with columns Aktiwa and Pasīwa, listing financial items for the Riga Chamber of Commerce and Industry.

Wohl titai mas exemplars dabujamas
„Mājas Vēstis Mehneschrafsta“
I. gada gabjuma (1895. g.) tribs burtnizas un eespedizija nonemot malkā 80 lap.,
pa paslu pefsubtot 98 lap., ašweifschas burtnizas par 30 lap., pa paslu pefsubtot 36 lap.
„M. V. Mehneschrafsta“ eespedizija.

Widsemes Sawstarpigās Kreditbeedr.
(Rīgā, Rigas Latweeschu Beedribas namā.)
Bilanze
31. janwari 1897. g.

Table with columns Aktiwa and Pasīwa, listing financial items for the Riga Chamber of Commerce and Industry.

Beedru garantijas kapitāls 1,344,420 rbl. — 1p.
Beedriba nem schimbrischam: a) par aisdewumeem pret kljam 6%, libst
7 1/2%; b) par wefsehu diffonteschana 6%, libst 7 1/2%.
Par noguldijumeem beedriba malkā 4 1/2% bes labda atwiltuma, t. i. beedriba
malkā pate par sčeeem 4 1/2% noguldijumeem stempel un procentu nobolli.
Par noguldijumeem uš 5%, kuri eemalfati libst 21. junijam 1896. gadā,
palsek spehla agratais procentu mehre.
Par noguldijumeem uš telofcha rehlina malkā 2%.
Beedriba usnemas wehrispapiru pirkšanu un pahredschanu, eesafē nešchā-
bigus prasijumus un pehr lopusus.
Darba laiks ir no 10 libst 3 pehz pusē.

Telefons Nr. 351. Telefons Nr. 351.
Rigas Latw. Amatn. Pal. beedr.
Krahschanas un Aisdoschanas kases bilanze
janwara beidsamajā deenā 1897. g.

Table with columns Aktiwa and Pasīwa, listing financial items for the Riga Chamber of Commerce and Industry.

